

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Mart Võrklaev
Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Teie: 29.04.2024 nr 1.1-10.1/690-6

Meie: 07.05.2024 nr 2.3-5/24/1230-2

Arvamus Rahapesu Andmebüroo andmekogu põhimääruse muutmise eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile rahandusministri 16. detsembri 2020. a määruse nr 56 „Rahapesu Andmebüroo andmekogu põhimäärus“ muutmise eelnõu.

Meil on esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. 15.02.2024 inspeksioonile esitatud andmekogu põhimääruse muutmise eelnõu¹ § 1 punktist 3 nähtuvalt kuulub Rahapesu Andmebüroo andmekogu (RABIS) koosseisu ka andmeladu, mistõttu plaaniti täiendada kehtiva põhimääruse §-i 3 lõikega 2 järgmises sõnastuses: *Andmekogu koosseisu kuulub analüütikarakendus (edaspidi andmeladu). Andmeladu koosneb andmekogusse kantavatest ning infosüsteemi andmevahetuskähi X-tee kaudu tehtavate päringute alusel salvestatavatest andmetest. Andmelaos töödeldakse isikustatud andmeid. Andmeid, sealhulgas isikuandmeid, säilitatakse andmelaos §-s 26 sätestatud tingimustel.*“ Juhtisime oma varasemas arvamus² tähelepanu sellele, et sätte sõnastus jätab mulje nagu toimuks andmelaos andmete töötlemine suuremas ulatuses, kui on toodud andmekogu põhimääruses, mistõttu palusime andmeladu puudutava osa uuesti läbi vaadata. Antud eelnõus on aga kogu andmeladu puudutav osa põhimäärusest üldse välja jäetud, leides, et *kuivõrd andmeladu täidab andmekogu peamisi eesmärgesid ning selles osas ei soovita erisusi kehtestada, siis loobutakse andmeladu defineerivast ja selle ülesehitust kirjeldavast sättest*. Samas nähtub seletuskirjast, et *seoses andmekogu koosseisu kuuluma hakkava andmelao loomisega lisandub andmekogu uue volitatud töötlejana Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, mille ülesandeks on andmekogu koosseisu kuuluva andmelao majutamiseks vajaliku infotehnoloogilise keskkonna loomine ja selle tehnilise valmisoleku tagamine*. Seega on RMIT-i³ roll volitatud töötlejana seotud otseselt andmelaoga. See aga tähendab, et RMIT kui volitatud töötleja ülesanded ja juurdepääs andmekogule peaks samuti olema piiratud ainult andmelaoga, mis varasemalt esitatud põhimääruse muutmise eelnõus oli selliselt ka sõnastatud. Antud juhul jääb aga selgusetuks, milliseid ülesandeid täidab volitatud töötlejana andmekogus RMIT ja milliseid SMIT⁴ ning millises ulatuses.

Soovitame läbipaistvuse tagamiseks lisada põhimäärusesse sätte, millest nähtuks, et

¹ 15.02.2024 nr 1.1-10.1/690-1

² 29.02.2024 nr 1.2.-4/24/433-2

³ Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus

⁴ Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus

andmekogu koosseisu kuulub ka andmeladu ning reguleerida, volitatud töötajate vaheline tööjaotus ehk milliseid ülesandeid kumbki volitatud töötaja seoses andmekoguga täidab.

Samuti märgime, et andmelaos toimuv andmetöötlus, mille peamiseks eesmärgiks seletuskirja järgi on andmete analüüs statistikaks ja aruandluseks, peab kajastuma ka andmekogu eesmärgis. Siinjuures rõhutame veel kord, et seaduses peavad olema sätestatud andmekogu piisavalt konkreetne eesmärk, andmekogus töödeldavate isikuandmete üldine koosseis ja andmete säilitamise tähtajad.

2. Juhtisime 29.02.2024 antud arvamuses tähelepanu kehtiva põhimääruse § 19 lõikele 1, mille esimese lausega lubatakse Rahapesu Andmebürool kui andmekogu vastutaval töötlejal esitada päringuid teistesse andmekogudesse ja saada sealt andmeid. Selgitasime, et õigus teistelt isikutelt ja asutustelt andmeid saada ei saa tuleneda andmekogu põhimäärusest, vaid seaduse menetlusnormidest, mis Rahapesu Andmebüroo tegevusele kohalduvad. Seega on tegemist sisutihja normiga. See, milliseid andmeid RABIS teistest andmekogudest saab, on loetletud §-is 19.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Koostaja: Terje Enula
terje.enula@aki.ee, telefon 627 4144